

Wtorek, 5 lipca 2022 r.

I

(Rezolucje, zalecenia i opinie)

REZOLUCJE

PARLAMENT EUROPEJSKI

P9_TA(2022)0274

Ubóstwo kobiet w Europie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 lipca 2022 r. w sprawie ubóstwa kobiet w Europie (2021/2170(INI))

(2023/C 47/01)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2 i art. 3 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
- uwzględniając art. 8, 9, 151, 153 i 157 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej (zwaną dalej „kartą”), w szczególności jej postanowienia dotyczące praw socjalnych oraz równości mężczyzn i kobiet,
- uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z 1979 r.,
- uwzględniając Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, zasadę niepozostawiania nikogo bez pomocy, a w szczególności cel 1 dotyczący likwidacji ubóstwa, cel 5 dotyczący osiągnięcia równości płci i poprawy warunków życia kobiet oraz cel 8 dotyczący osiągnięcia zrównoważonego wzrostu gospodarczego,
- uwzględniając strategię „Europa 2020” na rzecz wzrostu w UE, w szczególności jej cel zmniejszenia o 25 % do 2020 r. liczby osób w UE żyjących poniżej krajowej granicy ubóstwa i wyciągnięcia w ten sposób ponad 20 milionów osób z ubóstwa, a także uwzględniając potrzebę pełnego wykorzystywania systemów ubezpieczeń społecznych i systemów emerytalnych państw członkowskich, aby zapewnić odpowiednie wsparcie dochodów,
- uwzględniając Konwencję Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (konwencję stambulską),
- uwzględniając konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy nr 190 w sprawie eliminacji przemocy i molestowania w miejscu pracy,
- uwzględniając plan działania dotyczący Europejskiego filaru praw socjalnych,
- uwzględniając zalecenie Rady (UE) 2021/1004 z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci ⁽¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 223 z 22.6.2021, s. 14.

⁽²⁾ Dz.U. L 204 z 26.7.2006, s. 23.

Wtorek, 5 lipca 2022 r.

- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1158 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów⁽³⁾ (dyrektywa w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym),
- uwzględniając komunikat Komisji z 5 marca 2020 r. pt. „Unia równości: strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025” (COM(2020)0152),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 października 2005 r. w sprawie kobiet i ubóstwa w Unii Europejskiej⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 marca 2011 r. w sprawie ubóstwa kobiet w Unii Europejskiej⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 13 września 2011 r. w sprawie przedsiębiorczości kobiet w małych i średnich przedsiębiorstwach⁽⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 maja 2016 r. w sprawie ubóstwa: perspektywa płci⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 kwietnia 2017 r. w sprawie kobiet i ich roli na obszarach wiejskich⁽⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie potrzeby opracowania unijnej strategii mającej na celu wyeliminowanie różnic w emeryturach ze względu na płeć i zapobieganie występowaniu takich różnic⁽⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 3 października 2017 r. w sprawie wzmocnienia pozycji gospodarczej kobiet w sektorach prywatnym i publicznym w UE⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 listopada 2018 r. w sprawie usług opieki w UE na rzecz poprawy sytuacji w zakresie równouprawnienia płci⁽¹¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 15 stycznia 2019 r. w sprawie równouprawnienia płci w kontekście polityki podatkowej w UE⁽¹²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć⁽¹³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie perspektywy płci w okresie kryzysu związanego z COVID-19 oraz w okresie pokryzysowym⁽¹⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 lipca 2021 r. w sprawie starzenia się Starego Kontynentu – możliwości i wyzwania po roku 2020 związane z polityką dotyczącą starzenia się społeczeństwa⁽¹⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 10 lutego 2021 r. w sprawie ograniczenia nierówności ze szczególnym uwzględnieniem ubóstwa osób pracujących⁽¹⁶⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z 10 grudnia 2019 r. zatytułowane „Gospodarki w UE uwzględniające równouprawnienie płci: dalsze działania”,
- uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn z 5 marca 2020 r. zatytułowane „Beijing + 25: the fifth review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States” [Pekin + 25: piąty przegląd realizacji pekińskiej platformy działania w państwach członkowskich UE],
- uwzględniając sprawozdanie Międzynarodowej Organizacji Pracy z 27 maja 2020 r. zatytułowane „COVID-19 and the world of work. Fourth edition” [COVID-19 i świat pracy. Wydanie czwarte],

⁽³⁾ Dz.U. L 188 z 12.7.2019, s. 79.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 233 E z 28.9.2006, s. 130.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 199 E z 7.7.2012, s. 77.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 51 E z 22.2.2013, s. 56.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 76 z 28.2.2018, s. 93.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 298 z 23.8.2018, s. 14.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 331 z 18.9.2018, s. 60.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 346 z 27.9.2018, s. 6.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 363 z 28.10.2020, s. 80.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 411 z 27.11.2020, s. 38.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 331 z 17.8.2021, s. 5.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 456 z 10.11.2021, s. 191.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 99 z 1.3.2022, s. 122.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 465 z 17.11.2021, s. 62.

Wtorek, 5 lipca 2022 r.

- uwzględniając dokument orientacyjny Eurofoundu i EIGE z 15 lipca 2021 r. zatytułowany „Upward convergence in gender equality: How close is the Union of equality?” [Pozytywna konwergencja w zakresie równości płci: jak blisko jesteśmy osiągnięcia Unii równości?],
  - uwzględniając badanie z grudnia 2017 r. przeprowadzone przez Departament Polityczny C ds. Praw Obywatelskich i Spraw Konstytucyjnych Parlamentu zatytułowane „Gender perspective on access to energy in the EU” [Perspektywa płci w zakresie dostępu do energii w UE],
  - uwzględniając wskaźniki równouprawnienia płci EIGE z 2019 i 2020 r.,
  - uwzględniając stanowisko organizacji Make Mothers Matter z czerwca 2021 r. pt. „Mothers’ Poverty in the EU” [Ubóstwo matek w UE],
  - uwzględniając ocenę rocznej strategii zrównoważonego wzrostu gospodarczego na 2021 r. i wniosku w sprawie wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu za 2021 r. z lutego 2021 r. przygotowaną przez Europejską Sieć Przeciwdziałania Ubóstwu zatytułowaną „Working towards a Socially Inclusive and Poverty-proof Recovery from the COVID-19 Pandemic” [Działania na rzecz odbudowy sprzyjającej włączeniu społecznemu i chroniącej przed ubóstwem po pandemii COVID-19],
  - uwzględniając badanie Departamentu Tematycznego ds. Praw Obywatelskich i Spraw Konstytucyjnych Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Wewnętrznej Parlamentu z 19 maja 2021 r. zatytułowane „COVID-19 and its economic impact on women and women’s poverty: Insight from 5 European Countries” [COVID-19 i jego wpływ gospodarczy na kobiety i ubóstwo kobiet: doświadczenie 5 krajów europejskich],
  - uwzględniając badanie z 14 czerwca 2021 r. przeprowadzone przez Departament Polityczny C ds. Praw Obywatelskich i Spraw Konstytucyjnych Parlamentu zatytułowane „Gender equality: Economic value of care from the perspective of the applicable EU funds” [Równouprawnienie płci: ekonomiczna wartość opieki z perspektywy odpowiednich funduszy UE],
  - uwzględniając swoją rezolucję z 14 kwietnia 2016 r. w sprawie osiągnięcia celów dotyczących przeciwdziałania ubóstwu w świetle rosnących kosztów utrzymania dla gospodarstw domowych ⁽¹⁷⁾ oraz towarzyszącą jej opinię Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia,
  - uwzględniając prace europejskiej platformy na rzecz przeciwdziałania bezdomności, wszczęte w czerwcu 2021 r.,
  - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
  - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Zatrudnienia i Spraw Socjalnych,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A9-0194/2022),
- A. mając na uwadze, że równouprawnienie płci stanowi podstawową wartość Unii zapisaną w art. 2 TUE; mając na uwadze, że art. 8 TFUE ustanawia zasadę uwzględniania aspektu płci;
- B. mając na uwadze, że eliminacja ubóstwa jest jednym z priorytetów UE, zapisanym w art. 3 TUE i w art. 34 karty oraz głównym celem planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych, co odzwierciedla zaangażowanie UE w zwalczanie ubóstwa w jej strategiach politycznych;
- C. mając na uwadze, że liczba kobiet dotkniętych ubóstwem w UE nadal jest wyższa niż liczba mężczyzn dotkniętych ubóstwem ⁽¹⁸⁾; mając na uwadze, że pomimo redukcji ubóstwa w UE zarówno wśród kobiet i mężczyzn, kobiety wciąż niewspółmiernie bardziej niż mężczyźni doświadczają ubóstwa i są zagrożone wykluczeniem społecznym, zwłaszcza kobiety, które doświadczają dyskryminacji interseksyjnej; mając na uwadze, że w 2020 r. zagrożenie ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (wskaźnik AROPE) w UE było wyższe w przypadku kobiet (22,9 %) niż w przypadku

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 58 z 15.2.2018, s. 192.

⁽¹⁸⁾ Strona internetowa Eurostatu zatytułowana „Living conditions in Europe – poverty and social exclusion” [Warunki życia w Europie – ubóstwo i wykluczenie społeczne], dostęp 30 maja 2022 r. Dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Living_conditions_in_Europe_-_poverty_and_social_exclusion&oldid=544210

Wtorek, 5 lipca 2022 r.

- mężczyzn (20,9%), choć w obydwu przypadkach spadło od 2015 r. (odpowiednio 24,9% oraz 23,1%); mając na uwadze, że od 2017 r. różnica w poziomie ubóstwa między kobietami a mężczyznami powiększyła się w 21 państwach członkowskich⁽¹⁹⁾; mając na uwadze, że według danych poziom ubóstwa wśród kobiet różni się znacznie w poszczególnych państwach członkowskich; mając na uwadze, że ze względu na silną korelację między ubóstwem kobiet a ubóstwem dzieci co czwarte dziecko w UE jest zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;
- D. mając na uwadze, że według szacunków z 2019 r. w UE-27 kobiety są szczególnie narażone na ryzyko ubóstwa (ARPE), a wskaźnik ubóstwa wynosi 17,1% po uwzględnieniu transferów socjalnych; mając na uwadze, że od początku pandemii COVID-19 kobiety w niewspółmiernym stopniu odczuwają jej skutki w sferze społeczno-gospodarczej, w tym w niektórych przypadkach z powodu utraty zatrudnienia; mając na uwadze, że wskaźnik zatrudnienia kobiet w czasie pandemii spadł nawet bardziej gwałtownie niż w czasie recesji w 2008 r.; mając na uwadze, że wynika to między innymi ze wzrostu nieodpłatnej pracy opiekuńczej, domowej i edukacyjnej wykonywanej głównie przez kobiety, a także doprowadziło to do nasilenia się ubóstwa kobiet; mając na uwadze, że nawet przed pandemią COVID-19 większość osób pracujących tymczasowo lub w niepełnym wymiarze czasu pracy stanowiły kobiety, zwłaszcza w sektorze usług, oraz mając na uwadze, że pandemia wzmocniła ten trend; mając na uwadze, że skutki pandemii COVID-19 nie są jeszcze w pełni zrozumiane i mając na uwadze, że jej wpływ społeczno-gospodarczy będzie nadal odczuwalny w nadchodzących latach; mając na uwadze, że w związku z tym kluczowe znaczenie ma zbadanie ubóstwa kobiet w kontekście radzenia sobie z kryzysem związanym z COVID-19 i jego następstwami; mając na uwadze, że środki podjęte w celu wyjścia z kryzysu finansowego z 2008 r. nie były wystarczające do ograniczenia ubóstwa kobiet; mając na uwadze, że zmniejszenie finansowania publicznych usług socjalnych i niższe wynagrodzenia mają niewspółmierny wpływ na kobiety ze względu na ich większe uzależnienie od socjalnych usług publicznych i świadczeń;
- E. mając na uwadze, że uwzględnianie aspektu płci oznacza branie pod uwagę różnic pomiędzy płciami w całym cyklu polityki oraz dodanie podejścia interseksjonalnego uwzględniającego różnorodność kobiet i mężczyzn podczas opracowywania, wdrażania i oceny polityki, programów i projektów w celu zwiększenia równouprawnienia płci; mając na uwadze, że dotychczas poprzez strategie polityczne UE nie wdrożono polityki uwzględniającej aspekt płci ani nie uwzględniono w nich podejścia interseksjonalnego;
- F. mając na uwadze, że art. 3 ust. 3 TUE zobowiązuje Unię do zwalczania wykluczenia społecznego i dyskryminacji oraz wspierania sprawiedliwości społecznej i ochrony socjalnej oraz równości kobiet i mężczyzn zgodnie z koncepcją społecznej gospodarki rynkowej; mając na uwadze, że plan działania dotyczący Europejskiego filaru praw socjalnych obejmuje szczególny cel, jakim jest zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o co najmniej 15 mln, w tym 5 mln dzieci, do 2030 r.; mając na uwadze, że agenda społeczna, zielony program działań i plan działania na rzecz równouprawnienia płci są ze sobą wzajemnie powiązane i posiadają wspólne cele, jakimi są zrównoważony wzrost i sprawiedliwy podział zasobów; mając na uwadze, że dyskusja na temat przeglądu obecnego modelu zarządzania społeczno-gospodarczego w UE powinna uwzględniać zobowiązanie UE do zmniejszenia nierówności i wyeliminowania ubóstwa, w szczególności ubóstwa kobiet;
- G. mając na uwadze, że Olivier De Schutter, specjalny sprawozdawca ONZ ds. skrajnego ubóstwa i praw człowieka, wskazał, że Unia Europejska powinna opracować ogólnounijną strategię w sprawie przeciwdziałania ubóstwu, która zapewni strukturalne, szerokie podejście do eliminacji ubóstwa kobiet; mając na uwadze, że po pandemii Unia Europejska potrzebuje bardziej sprawiedliwej umowy społecznej, w tym polityki gospodarczej mającej na celu zmniejszenie nierówności gospodarczych;
- H. mając na uwadze, że ubóstwo rodziców często prowadzi do ubóstwa dzieci; mając na uwadze, że inwestowanie w politykę na rzecz wsparcia kobiet poprawia także warunki życia ich rodzin, a w szczególności dzieci; mając na uwadze, że UE i państwa członkowskie są zobowiązane zapewnić poszanowanie, ochronę i przestrzeganie praw dzieci zgodnie z TUE; mając na uwadze, że prawa dzieci doświadczających ubóstwa są zagrożone; mając na uwadze, że eliminacja ubóstwa dzieci jest ujęta w zasadzie 11 Europejskiego filaru praw socjalnych;
- I. mając na uwadze, że rodziny monoparentalne są bardziej narażone na ubóstwo i wykluczenie społeczne oraz są one obciążone większym prawdopodobieństwem dziedziczenia ubóstwa przez kilka pokoleń; mając na uwadze, że 85% rodziców samotnie wychowujących dzieci to kobiety; mając na uwadze, że 42,1% ludności UE żyjącej w monoparentalnych gospodarstwach domowych z dziećmi na utrzymaniu było w 2020 r. zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym;

⁽¹⁹⁾ Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn, Wskaźnik równouprawnienia płci 2020: Cyfryzacja i przyszłość pracy, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2020.

Wtorek, 5 lipca 2022 r.

- J. mając na uwadze, że ubóstwo kobiet jest skutkiem dyskryminacji przez całe życie; mając na uwadze, że stereotypy płci nadal wpływają na podział pracy w domu, w kształceniu, w miejscu pracy i w społeczeństwie oraz na dostęp do władzy i podejmowania decyzji; mając na uwadze, że nieodpłatna opieka i praca w gospodarstwie domowym, wykonywane głównie przez kobiety, nakładają na kobiety niewspółmierne obciążenie; mając na uwadze, że w ujęciu globalnym kobiety stanowią ponad 70 % pracowników w sektorze ochrony zdrowia i opieki; mając na uwadze, że praca tego rodzaju jest systematycznie niedoceniana, ponieważ była i jest nadal wykonywana nieodpłatnie przez kobiety w gospodarstwach domowych; mając na uwadze, że kobiety otrzymują niższe wynagrodzenie niż mężczyźni; mając na uwadze, że kobiety są częściej zatrudnione w niepełnym wymiarze czasu pracy z powodu ubóstwa pod względem czasu; mając na uwadze, że kobiety doświadczają ubóstwa pracujących, które prowadzi do większego zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym ze względu na niską intensywność pracy;
- K. mając na uwadze, że należy odpowiednio uwzględnić zalecenia Europejskiego filaru spraw socjalnych dotyczące równouprawnienia płci, równości szans i aktywnego wsparcia na rzecz zatrudnienia;
- L. mając na uwadze, że ubóstwo kobiet jest wielowymiarowe i z tego powodu musimy zwalczać wszystkie przyczyny i konsekwencje wszelkich aspektów ubóstwa kobiet, w tym deprawację materialną, ale również brak dostępu do różnych zasobów i usług, który ogranicza ich zdolność do pełnego korzystania z praw obywatelskich; mając na uwadze, że na ubóstwo kobiet bezpośrednio wpływa brak sprawiedliwej wyceny pracy wykonywanej przede wszystkim przez kobiety, przerwy w karierze zawodowej ze względu na urlopy macierzyńskie lub obowiązki opiekuńcze, nierówny podział nieodpłatnych obowiązków opiekuńczych i pracy w gospodarstwie domowym oraz segregacja w kształceniu, a następnie na rynku pracy; mając na uwadze, że ubóstwo kobiet prowadzi do ich wykluczenia z niektórych społecznych i politycznych aspektów życia; mając jednocześnie na uwadze, że brak odpowiedniego dostępu do zasobów i usług zwiększa ryzyko popadnięcia kobiet w ubóstwo lub trwania w nim, co świadczy o wzajemnej zależności między ubóstwem a wykluczeniem społecznym i politycznym;
- M. mając na uwadze, że wpływ ubóstwa na kobiety i mężczyzn jest różny oraz mając na uwadze, że w związku z tym konieczne jest uwzględnianie także czynników pozwalających lepiej zrozumieć feminizację ubóstwa, takich jak wiek, średnie trwanie życia, nierówności dochodowe, luka płacowa między kobietami a mężczyznami, typ gospodarstwa domowego i transfery socjalne; mając na uwadze, że synergia między różnymi prowadzonymi działaniami i środkami politycznymi wspierającymi równouprawnienie płci w ramach polityki zatrudnienia, oświatowej, podatkowej, a także mieszkalnictwa mogą skuteczniej pomagać w zwalczaniu głęboko zakorzenionych przyczyn ubóstwa i wykluczenia społecznego;
- N. mając na uwadze, że istnieje zwiększone ryzyko ubóstwa lub wykluczenia społecznego wśród niektórych grup kobiet, takich jak samotne matki, kobiety powyżej 65 roku życia, kobiety z niepełnosprawnościami, kobiety o niskim poziomie wykształcenia i kobiety ze środowisk migracyjnych;
- O. mając na uwadze, że w starszym wieku kobiety przewyższają liczebnie mężczyzn w populacji UE-27; mając na uwadze, że w 2019 r. było ponad dwa razy więcej bardzo starych kobiet (w wieku 85 lat i więcej) niż bardzo starych mężczyzn; mając na uwadze, że starzenie się będzie mieć poważne skutki dla rządów, działalności gospodarczej i społeczeństwa obywatelskiego, wywierając wpływ przede wszystkim na systemy ochrony zdrowia i opieki społecznej, rynki pracy, finanse publiczne oraz uprawnienia emerytalno-rentowe;
- P. mając na uwadze, że dane pokazują, że 29,5 % kobiet z niepełnosprawnościami w UE jest zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w porównaniu z 27,5 % w przypadku mężczyzn z niepełnosprawnościami;
- Q. mając na uwadze, że kobiety z grup szczególnie wrażliwych, takie jak młode kobiety, kobiety z niepełnosprawnościami, kobiety ze środowisk migracyjnych, kobiety romskie, kobiety należące do mniejszości religijnych lub etnicznych, a także kobiety LBTQI+, doświadczają dodatkowych i krzyżowych form dyskryminacji przy dostępie do edukacji, opieki zdrowotnej, zatrudnienia i usług socjalnych, a zatem są narażone na większe ryzyko ubóstwa;
- R. mając na uwadze, że Romowie spotykają się z dyskryminacją w dostępie do inicjatyw na rzecz zatrudnienia, takich jak gwarancja dla młodzieży; mając na uwadze, że publiczne służby zatrudnienia często nie mają możliwości dotarcia do nich lub stosują praktyki dyskryminacji pośredniej;
- S. mając na uwadze, że w odniesieniu do danych dotyczących ubóstwa statystyczna jednostka gospodarstwa domowego służy do określenia ubóstwa w gospodarstwach domowych, nie uwzględniając różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn w wewnętrznym podziale zasobów, co utrudnia uzyskanie wiarygodnych danych segregowanych według kryterium płci;
- T. mając na uwadze, że ubóstwo kobiet zwiększa ryzyko bezdomności, braku dostępu do odpowiednich mieszkań i ryzyko ubóstwa energetycznego; mając na uwadze, że potrzebne są środki polityczne dostosowane specjalnie do osób samotnie wychowujących dzieci;

Wtorek, 5 lipca 2022 r.

- U. mając na uwadze, że równouprawnienie płci na rynku pracy jest ważnym instrumentem eliminowania ubóstwa wśród kobiet, który przynosi korzyści nie tylko kobietom, ale całej gospodarce, i ma pozytywny wpływ na PKB, poziom zatrudnienia i wydajność; mając na uwadze, że poprawa równouprawnienia płci doprowadziłaby do wzrostu PKB na mieszkańca UE o 6,1–9,6 % oraz powstania dodatkowych 10,5 mln miejsc pracy, co przyniosłoby korzyści zarówno kobietom, jak i mężczyznom do roku 2050 r.;
- V. mając na uwadze, że chociaż praca w sektorach w dużym stopniu sfeminizowanych ma zasadnicze znaczenie i wysoką wartość społeczno-gospodarczą, jest ona niedoceniana i niżej opłacana niż praca w sektorach z większym odsetkiem mężczyzn; mając na uwadze, że istnieje pilna potrzeba ponownej oceny adekwatności wynagrodzeń w sektorach sfeminizowanych w odniesieniu do ich wartości społecznej i gospodarczej oraz poczynienia postępów dotyczących minimalnych wynagrodzeń, minimalnego dochodu i przejrzystości płac w przepisach UE;
- W. mając na uwadze, że prawo do pracy stanowi zasadniczy warunek wstępny, jeśli kobiety mają cieszyć się niezależnością ekonomiczną, rozwojem zawodowym i skutecznymi równymi prawami;
- X. mając na uwadze, że średnia luka w zatrudnieniu między kobietami a mężczyznami wynosi 11,5 %, przy czym kobiety są niewspółmiernie silnie reprezentowane w tych sektorach zatrudnienia, które są nisko płatne i niepewne; mając na uwadze, że kobiety częściej mają elastyczne formy pracy, w tym niestandardowe i elastyczne umowy o pracę (zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy, praca na czas określony); mając na uwadze, że kobiety doświadczają dyskryminacji z powodu ciąży i macierzyństwa; mając na uwadze, że w 2019 r. luka płacowa między kobietami a mężczyznami wynosiła 14,1 % w skali UE, choć występują znaczące różnice między państwami członkowskimi⁽²⁰⁾; mając na uwadze, że od 2010 r. zróżnicowanie zarobków kobiet i mężczyzn wzrosło w 17 państwach członkowskich, a zróżnicowanie dochodów kobiet i mężczyzn zwiększyło się w 19 państwach członkowskich, co prowadzi do ogólnego wzrostu nierówności w zarobkach i dochodach kobiet i mężczyzn w UE⁽²¹⁾; mając na uwadze, że około 10 % ludności aktywnej zawodowo w UE jest zagrożone ubóstwem i że to głównie kobiety otrzymują płacę minimalną lub niższą od płacy zapewniającej utrzymanie na minimalnym poziomie, m.in. ze względu na większe zaangażowanie kobiet w gospodarkę nieformalną; mając na uwadze, że zwalczanie pracy nierejestrowanej oraz ustanowienie odpowiednich i sprawiedliwych poziomów płac minimalnych zapewniających godny poziom życia może przyczynić się do zmniejszenia nierówności płacowych, zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć oraz ubóstwa kobiet;
- Y. mając na uwadze, że w Europejskiej karcie społecznej uznaje się prawa wszystkich pracowników, a zatem także kobiet będących pracownikami, do sprawiedliwego wynagrodzenia, wystarczającego do zapewnienia im, a także ich rodzinom, godziwego poziomu życia, a także prawo do równego wynagrodzenia za pracę o równej wartości; mając ponadto na uwadze, że ustanawia ona prawo do ochrony przed ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz przyczynia się do zmniejszenia luki płacowej między kobietami i mężczyznami;
- Z. mając na uwadze, że odsetek osób transpłciowych w ramach odpłatnego zatrudnienia wynosi jedynie 51 % w porównaniu z 69,3 % w przypadku całego społeczeństwa; mając na uwadze, że bezrobocie jest szczególnym problemem dla kobiet transpłciowych, które prawie trzy razy częściej są bezrobotne, niż wynosi średnia dla całego społeczeństwa⁽²²⁾;
- AA. mając na uwadze, że tylko 20,7 % kobiet z niepełnosprawnościami i 28,6 % mężczyzn z niepełnosprawnościami jest zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy; mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich osoby z niepełnosprawnościami tracą często uprawnienia rentowe po podjęciu zatrudnienia, co zwiększa ich zagrożenie ubóstwem pracujących;
- AB. mając na uwadze, że luka emerytalna między kobietami a mężczyznami wynosiła średnio 29,4 % w 2019 r.⁽²³⁾, co wynika z braku równowagi spowodowanego nierównościami utrzymującymi się przez całe życie; mając na uwadze, że ta luka emerytalna oznacza, że kobiety częściej znajdują się poniżej granicy ubóstwa w miarę starzenia się, biorąc również pod uwagę, że średnie trwanie życia kobiet jest dłuższe niż średnie trwanie życia mężczyzn, co pogłębia skutki ubóstwa i wykluczenia społecznego; mając na uwadze, że większa integracja na rynku pracy przez całe życie danej osoby pomoże zlikwidować lukę emerytalną między kobietami a mężczyznami;

⁽²⁰⁾ Strona internetowa Eurostatu zatytułowana „Gender pay gap statistics” [Dane statystyczne dotyczące zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć], dostęp 30 maja 2022 r. Dostępna pod adresem: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Gender_pay_gap_statistics

⁽²¹⁾ „Gender pay gap statistics” [Dane statystyczne dotyczące zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć].

⁽²²⁾ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/7341d588-ddd8-11ea-adf7-01aa75ed71a1/language-en>

⁽²³⁾ Artykuł Eurostatu z 3 lutego 2021 r. pt. „Closing the gender pension gap?” [Zlikwidowanie luki emerytalnej między kobietami a mężczyznami?].

Wtorek, 5 lipca 2022 r.

- AC. mając na uwadze, że rewolucja technologiczna i cyfrowa, której jesteśmy świadkami, zwiększa postępy cyfrowe i nowe możliwości dla przedsiębiorstw oraz zmienia wzorce gospodarcze, systemy społeczne i rynek pracy; mając na uwadze, że każdy w naszym społeczeństwie, w szczególności kobiety, musi mieć możliwość uczestniczenia w tym dobrobycie;
- AD. mając na uwadze, że należy nadal promować strategię polityczne ukierunkowane na zwiększenie udziału kobiet w dziedzinach związanych z naukami przyrodniczymi, technologią, inżynierią i matematyką (STEM) oraz sztuczną inteligencją, a także na przyjęcie wielopoziomowego podejścia, które pozwoli rozwiązać problem różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn na wszystkich poziomach kształcenia i zatrudnienia w sektorze cyfrowym;
- AE. mając na uwadze, że dziewczęta osiągają lepsze niż chłopcy wyniki w szkole, ale często napotykać większe trudności lub nie mogą przełożyć tych sukcesów edukacyjnych na osiągnięcia zawodowe ze względu na presję wywieraną przez rodzinę i inne naciski;
- AF. mając na uwadze, że kobiety zamieszkujące obszary wiejskie są szczególnie dotknięte ubóstwem; mając na uwadze, że wiele kobiet zamieszkujących obszary wiejskie nie jest nawet zarejestrowanych na rynku pracy ani zarejestrowanych jako osoby bezrobotne; mając na uwadze, że stopa bezrobocia wśród kobiet na obszarach wiejskich jest niezwykle wysoka, a kobiety zatrudnione otrzymują bardzo niskie wynagrodzenia; mając na uwadze, że kobiety na obszarach wiejskich mają ograniczony dostęp do kształcenia;
- AG. mając na uwadze, że wspólne podejście UE do sektora opieki, oprócz strategii politycznych państw członkowskich, przyniosłoby znaczną wartość dodaną; mając na uwadze, że kobiety częściej niż mężczyźni wykonują nieodpłatną pracę opiekuńczą, w związku z czym opieka nad dziećmi lub osobami pozostającymi na utrzymaniu jest jedną z najczęstszych przyczyn ograniczenia przez kobiety wymiaru czasu pracy lub wycofania się z rynku pracy; mając na uwadze, że kobiety częściej przerywają karierę zawodową lub podejmują pracę krótkoterminową, w niepełnym wymiarze godzin, niepewną, a nawet nieformalną, którą można dostosować do harmonogramu opieki, co wpływa na ich zarobki i składki na fundusze emerytalne, a tym samym wpływa na ich niezależność ekonomiczną w starszym wieku; mając na uwadze, że powszechny dostęp do wysokiej jakości opieki zdrowotnej oraz usług i placówek socjalnych po przystępnych cenach, takich jak wczesna opieka nad dzieckiem i edukacja lub opieka nad innymi osobami pozostającymi na utrzymaniu, ma kluczowe znaczenie nie tylko dla uniknięcia rosnącego ubóstwa, zwłaszcza wśród kobiet, ale ma również zasadnicze znaczenie dla gospodarki służącej interesowi publicznemu; mając na uwadze, że inwestycje w te usługi mają zatem pozytywny wpływ na niezależność ekonomiczną kobiet oraz ich zdolność do uczestniczenia w rynku pracy; mając na uwadze, że środki ochrony socjalnej są kluczowe dla zwalczania ubóstwa kobiet nie tylko pod względem ekonomicznym, ale także wielowymiarowym;
- AH. mając na uwadze, że ubóstwo pogłębia wpływ przemocy ze względu na płeć na kobiety, ponieważ rosnące trudności gospodarcze utrudniają kobietom pozostającym w związkach nacechowanych niewłaściwym traktowaniem opuszczenie partnera; mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć jest problemem strukturalnym, który występuje we wszystkich grupach społeczno-gospodarczych, i jest niezależna od pochodzenia lub przekonań; mając na uwadze, że ubóstwo naraża kobiety na większe ryzyko handlu ludźmi i wykorzystywania seksualnego, ponieważ sprawia, że kobiety i ich rodziny są ekonomicznie zależne od swoich oprawców; mając na uwadze, że przemoc uwarunkowana płcią również przyczynia się do ubóstwa i wykluczenia społecznego, ponieważ przemoc wpływa na zdrowie i może prowadzić do utraty pracy i bezdomności;
- AI. mając na uwadze, że molestowanie w miejscu pracy, w tym molestowanie seksualne i nękanie psychiczne, którego ofiarami są zazwyczaj kobiety, wywiera odstrasżające skutki dla kobiet, w tym zwiększoną absencję, zmniejszoną wydajność i w rezultacie utratę dochodów, oraz przyczynia się do opuszczania przez nie rynku pracy, co wywiera negatywny wpływ na indywidualny rozwój kariery i niezależność ekonomiczną; mając na uwadze, że zgłaszanie molestowania w miejscu pracy może prowadzić do zwolnienia lub odizolowania ofiary;
- AJ. mając na uwadze, że zgodnie z szacunkami jednej na dziesięć dziewcząt nie stać na artykuły sanitarne; mając na uwadze, że w swojej rezolucji z 15 stycznia 2019 r. w sprawie równouprawnienia płci w kontekście polityki podatkowej w UE Parlament wezwał wszystkie państwa członkowskie do wyeliminowania „podatku od tamponów” dzięki skorzystaniu z elastyczności wprowadzonej w dyrektywie w sprawie podatku VAT i zastosowaniu zwolnień lub zerowych stawek podatku VAT na te podstawowe towary pierwszej potrzeby;
- AK. mając na uwadze, że rosyjska wojna z Ukrainą prowadzi do dalszego wzrostu ubóstwa, zwłaszcza wśród kobiet, zarówno dlatego, że zmusza ona ukraińskie kobiety i dzieci do ucieczki do krajów sąsiadujących, jak i ze względu na rosnące ceny podstawowych usług i towarów, czego doświadczają wszyscy Europejczycy, ale co szczególnie dotyka tych, którzy już dysponują mniejszymi zasobami;

Wtorek, 5 lipca 2022 r.

1. zwraca uwagę, że według Eurostatu obecnie 64,6 mln kobiet i 57,6 mln mężczyzn w państwach członkowskich jest dotkniętych ubóstwem, co wskazuje na różny wpływ tego zjawiska na kobiety i mężczyzn; wzywa Komisję do opracowania ambitnej europejskiej strategii zwalczania ubóstwa do 2030 r., zawierającej konkretne cele ograniczania ubóstwa oraz skupiającej się na likwidacji ubóstwa kobiet i przerwaniu cyklu ryzyka ubóstwa międzypokoleniowego;
2. podkreśla, że ubóstwo kobiet należy również analizować na podstawie podejścia przekrojowego obejmującego analizę uwzględniającą aspekt płci, w której bierze się pod uwagę intersekcjonalne formy dyskryminacji ze względu na cechy, takie jak pochodzenie społeczno-ekonomiczne, pochodzenie migrantów i pochodzenie etniczne, wiek, orientację seksualną, tożsamość płciową i ekspresję płciową; wzywa do włączenia wskaźnika równouprawnienia płci EIGE do tablicy wskaźników społecznych; apeluje do EIGE o zapewnienie danych zdezagregowanych zgodnie z podejściem intersekcjonalnym i według kryterium płci oraz wzywa państwa członkowskie do wykorzystania tych danych w celu lepszego reagowania na szczególne wyzwania konkretnych państw i opracowywania krajowych planów odbudowy, a także udoskonalania synergii między różnymi pakietami, funduszami i strategiami politycznymi;
3. podkreśla, że znaczenie polityki, w której uwzględnia się wyzwania demograficzne i wspiera się równe szanse dla wszystkich, w szczególności osób najbardziej dotkniętych kryzysem, takich jak słabsze grupy, rodziny w całej ich różnorodności, młode pokolenie i osoby starsze, a także znaczenie zapewnienia, by wszystkie możliwości rynkowe oferowane przez obecną rewolucję technologiczną i cyfrową skupiały się na kobietach;
4. wzywa państwa członkowskie, by prowadziły podobne i regularne prace nad gromadzeniem i analizowaniem danych zdezagregowanych podczas projektowania lub oceny swojej polityki i praktyk, co pozwoli gromadzić informacje i dane na temat sytuacji kobiet w szczególnych niepewnych warunkach, na przykład kobiet cierpiących z powodu niepewności energetycznej, przepaści cyfrowej, chorób zawodowych i niedożywienia;
5. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by skutecznie zajęły się nierównościami doświadczanymi przez kobiety przez wyeliminowanie głównych składowych tych nierówności stanowiących bariery na rynku pracy, a także dostępem do przystępnych cenowo, wysokiej jakości usług takich jak opieka nad dziećmi i opieka długoterminowa, oraz by promowały dostęp do publicznych systemów emerytalno-rentowych dla osób samozatrudnionych, osób biernych zawodowo, bezrobotnych (krótko- lub długotrwale) lub zatrudnionych w „niestandardowej” formie;
6. zwraca uwagę, że ubóstwo nadal mierzy się na podstawie łącznego dochodu gospodarstwa domowego, przy założeniu, że wszyscy jego członkowie zarabiają tyle samo i równo dzielą się zasobami; apeluje o zindywidualizowanie praw i obliczeń w oparciu o dochody indywidualne, aby zwalczać rzeczywisty zakres ubóstwa wśród kobiet;
7. apeluje, by o wielowymiarowość podczas pomiaru ubóstwa, w tym ubóstwa pod względem czasu; wzywa Eurostat do skoordynowania z państwami członkowskimi projektu europejskiego badania wykorzystania czasu uwzględniającego aspekt płci oraz sposobu jego regularnego przeprowadzania;
8. z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź Komisji dotyczącą europejskiej strategii w zakresie opieki, ale wzywa ją do wyjścia poza środki w sektorze opieki i do zapewnienia przejścia w kierunku gospodarki usług opiekuńczych, która przyjmuje całościowe, uwzględniające aspekt płci i trwające przez całe życie podejście do opieki, w tym środki na rzecz promowania równowagi ekologicznej, sprawiedliwych warunków pracy i odpowiednich wynagrodzeń, aby utrzymać atrakcyjność pracy w sektorze opieki, położyć kres dyskryminacji, zwalczać ubóstwo, przemoc i nadużycia, ustanowić minimalne normy i odpowiednie wytyczne jakościowe dotyczące opieki przez całe życie danej osoby oraz zapewnić wsparcie opiekunom formalnym i nieformalnym, opiekunom nieopłacanym i osobom, nad którymi sprawują opiekę; wzywa państwa członkowskie, by stworzyły zachęty zachęt dla pracodawców do promowania lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym;
9. zauważa, że wszystkie państwa członkowskie zwiększyły pakiety opieki podczas pandemii i wprowadziły specjalne przepisy dotyczące gospodarstw domowych, w których jeden rodzic wychowuje dzieci; wzywa państwa członkowskie do przedłużenia obowiązywania takich przepisów w okresie odbudowy;
10. wyraża przekonanie, że w dzisiejszych czasach zasada „praca jest najlepszym sposobem na wyjście z ubóstwa” nie sprawdza się już z powodu istnienia branż pracy niskopłatnej, nietypowych i niepewnych form zatrudnienia, a także likwidacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz że do osiągnięcia celu, jakim jest społeczeństwo wolne od ubóstwa, potrzebne są dobrze funkcjonujące systemy taryfowe i systemy płacy minimalnej;
11. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by zagwarantowały wystarczającą ochronę finansową, nie tylko dla osób zatrudnionych przez całe życie, ale także dla osób wykonujących nieodpłatne prace opiekuńcze nad osobami niesamodzielnymi, a także prace w gospodarstwie domowym i usługi edukacyjne, osób, które pracują na niepewnych warunkach lub doświadczają długich okresów bezrobocia;

Wtorek, 5 lipca 2022 r.

12. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by promowały politykę służącą wyeliminowaniu niepewnego zatrudnienia i przymusowego zatrudnienia w niepełnym wymiarze godzin w celu poprawy sytuacji kobiet na rynku pracy;

13. podkreśla kluczową rolę kobiet pracujących w sektorze socjalnym oraz sektorach opieki, sprzątanania, edukacji, zdrowia i handlu detalicznego, dzięki którym społeczeństwa europejskie mogą stale funkcjonować, co pokazał kryzys związany z pandemią COVID-19; wzywa do ponownej oceny prac typowo kobiecych oraz do opracowania i stosowania międzysektorowych, neutralnych pod względem płci narzędzi ewaluacji pracy w celu lepszej oceny i bardziej sprawiedliwego wynagradzania prac sfeminizowanych oraz zapewnienia równego wynagrodzenia za taką samą pracę i pracę o równej wartości, z jednoczesnym wzmocnieniem przedsiębiorczości kobiet w małych i średnich przedsiębiorstwach;

14. zauważa, że pracownicy w sprzedaży detalicznej i personel sprząający to w zdecydowanej większości kobiety, często otrzymujące jedynie minimalne wynagrodzenie, a pandemia COVID-19 stwarza dla nich jeszcze większe zagrożenie ubóstwem; podkreśla, że trzeba pilnie zwiększyć wynagrodzenia i zwalczać niepewne formy zatrudnienia; wzywa państwa członkowskie, by podniosły status pracowników ochrony zdrowia przez zapewnienie im godnych wynagrodzeń i warunków pracy, a szczególnie przez zawieranie faktycznych umów o pracę;

15. podkreśla, że aby rozwiązać problem wielowymiarowości ubóstwa kobiet, należy zwalczyć segregację bezpłatnej pracy w gospodarstwie domowym i obowiązków opiekuńczych, które są wykonywane głównie przez kobiety, oraz wzmocnić walkę ze stereotypami, by wzmocnić usługi opiekuńcze, a także środki w zakresie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym oraz wprowadzić przyjazną dla rodzin organizację pracy, na przykład możliwy do dostosowania czas pracy i możliwość pracy zdalnej, by promować model „równych zarobków – równych obowiązków opiekuńczych” (polityka budżetu czasu)⁽²⁴⁾, aby umożliwić kobietom i mężczyznom lepsze godzenie życia zawodowego z życiem prywatnym; wzywa państwa członkowskie, by w pełni transponowały i wdrożyły dyrektywę w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym w celu zapewnienia sprawiedliwego podziału obowiązków zawodowych i życia rodzinnego, oraz apeluje do państw członkowskich o wykroczenie poza minimalne normy ustanowione w dyrektywie; podkreśla, że rozwiązanie problemu ubóstwa pracujących wymaga likwidacji leżących u jego podstaw przyczyn, na przykład poprzez promowanie kształcenia i szkolenia, ustanawianie płac minimalnych i zapewnianie ochrony socjalnej; apeluje do Komisji, aby wezwała państwa członkowskie do inwestowania w wysokiej jakości kształcenie i szkolenie oraz wspierała je w tym, do wymiany dobrych praktyk oraz do zwrócenia szczególnej uwagi na uczenie się przez całe życie;

16. podkreśla, że nieproporcjonalnie wiele kobiet – często wbrew własnej woli – zatrudnianych jest na niepewnych warunkach, obejmujących pracę na niepełny etat, a także nisko opłacane umowy zerogodzinowe na czas określony; zachęca państwa członkowskie do wdrożenia zaleceń Międzynarodowej Organizacji Pracy zmierzających do ograniczenia skali niepewnych form zatrudnienia, np. przez ograniczenie sytuacji, w których można stosować umowy niegwarantujące pewności zatrudnienia, oraz skrócenie okresu możliwego zatrudnienia pracowników na podstawie takich umów;

17. wzywa państwa członkowskie, by wdrożyły aktywną i skuteczną politykę zapobiegania molestowaniu w miejscu pracy i zwalczania go, w tym molestowania seksualnego i nękania psychicznego; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by zapewniły odpowiednie i adekwatne mechanizmy finansowania dla programów i działań w celu zwalczania molestowania w miejscu pracy, w tym mechanizmów wspierających kobiety w zgłaszaniu przypadków molestowania; wzywa państwa członkowskie i UE do ratyfikowania konwencji nr 190 Międzynarodowej Organizacji Pracy w sprawie eliminacji przemocy i molestowania w miejscu pracy;

18. podkreśla znaczenie zwiększania świadomości tego, jakie konsekwencje mają wybory dokonywane przez kobiety na rynku pracy oraz zwraca uwagę na znaczenie ich niezależności ekonomicznej, aby chronić je przed ubóstwem i wykluczeniem społecznym;

19. wyraża zaniepokojenie, że kobiety mające dzieci są dyskryminowane w miejscu pracy ze względu na to, że są matkami, a nie dlatego, że wyniki ich pracy odbiegają od wyników osiąganych przez ich współpracowników; wzywa państwa członkowskie do aktywnego promowania pozytywnego wizerunku matek jako pracowników;

20. podkreśla kluczową rolę wysokiej jakości usług publicznych w zwalczaniu ubóstwa kobiet, w szczególności usług wczesnej edukacji i opieki nad dziećmi lub opieki nad innymi osobami zależnymi, takimi jak osoby starsze; wzywa państwa członkowskie, by ustanowiły odpowiednie mechanizmy uznawania tych osiągnięć życiowych;

⁽²⁴⁾ Baza danych EIGE zawierająca dane statystyczne dotyczące płci, dostęp 30 maja 2022 r. Dostępna pod adresem: https://eige.europa.eu/gender-statistics/dgs/browse/ta/ta_timeuse

Wtorek, 5 lipca 2022 r.

21. podkreśla, że zmiana klimatu również wywiera duży wpływ na ubóstwo kobiet, ponieważ kobiety są w większym stopniu uzależnione od zasobów naturalnych, a jako że stanowią one większość ubogiej ludności w UE, mają mniej środków umożliwiających im ochronę przed negatywnymi skutkami zmiany klimatu; ubolewa, że perspektywa płci nie jest konsekwentnie wprowadzana do unijnej polityki dotyczącej klimatu; wzywa Komisję do włączenia kwestii równouprawnienia płci do polityki i prawodawstwa UE w dziedzinie zmiany klimatu; jest zdania, że pakiet „Gotowi na 55” i społeczny fundusz klimatyczny należy opracować i wdrażać z wyraźnym uwzględnieniem aspektu płci i powinny one przynosić kobietom takie same korzyści jak mężczyznom;

22. wzywa UE i państwa członkowskie do ochrony kobiet żyjących w ubóstwie energetycznym przez przygotowanie szybkiej i skoordynowanej odpowiedzi na długoterminowe skutki kryzysu energetycznego; podkreśla, że należy dbać o osoby znajdujące się w niepewnej sytuacji, zapewniając dostęp do przystępnych cenowo usług użyteczności publicznej dla gospodarstw domowych o niskich dochodach, w szczególności dla kobiet starszych i samotnych matek;

23. wzywa Komisję i państwa członkowskie do włączenia równouprawnienia płci do wszystkich strategii politycznych, programów i działań oraz do ustanowienia lepszej polityki równowagi między życiem zawodowym a prywatnym i odpowiednich środków w celu zagwarantowania uczestnictwa kobiet w rynku pracy, takich jak lepsze urlopy macierzyńskie, dłuższe urlopy ojcowskie, płatny i nieprzenoszalny urlop rodzicielski, elastyczny czas pracy, placówki opieki nad dziećmi na miejscu, usługi opiekuńcze lub strategie dotyczące pracy zdalnej; podkreśla, że należy uwzględnić aspekt płci i dostosować reakcję na pandemię COVID-19 w polityce gospodarczej do szczególnych potrzeb kobiet i do struktury ich aktywności ekonomicznej;

24. wzywa Komisję i państwa członkowskie do włączenia równouprawnienia płci do wszystkich przepisów, strategii politycznych, programów i działań związanych z transportem oraz do uwzględnienia perspektywy płci w projektowaniu mobilności, przystępnego mieszkalnictwa oraz miejskim planowaniu przestrzennym;

25. podkreśla, że nie należy lekceważyć bezdomności wśród kobiet ani błędnie jej postrzegać jako drobnego problemu społecznego w UE; zwraca uwagę na brak kompleksowych zdezagregowanych danych na temat charakteru i zakresu bezdomności kobiet, co sprawia, że problem ten jest mniej widoczny; wzywa UE i jej państwa członkowskie do uwzględnienia perspektywy płci w strategiach politycznych i praktykach dotyczących bezdomności i braku dostępu do przystępnych cenowo i odpowiednich mieszkań i energii oraz do opracowania specjalnych strategii prowadzących do zlikwidowania tych problemów do 2030 r., a jednocześnie do zapewnienia odpowiedniego i skutecznego funkcjonowania usług w celu zaspokojenia potrzeb bezdomnych kobiet; podkreśla znaczenie uznania przemocy ze względu na płeć za jedną z podstawowych przyczyn zwiększających ryzyko bezdomności wśród kobiet i podkreśla potrzebę zbadania, w jaki sposób potrzeby kobiet krzyżują się z szerszymi barierami społeczno-gospodarczymi i strukturalnymi; wzywa wszystkie podmioty, by włączyły perspektywę płci do europejskiej platformy na rzecz przeciwdziałania bezdomności; wyraża przekonanie, że zasada „najpierw mieszkanie” odgrywa ważną rolę w zwalczaniu bezdomności, oraz apeluje o rozwijania tych projektów we wszystkich państwach członkowskich;

26. zauważa, że pogorszenie sytuacji społecznej i gospodarczej przez pandemię COVID-19 zwiększyło wszystkie formy znęcania się nad kobietami i przemocy wobec kobiet, a także prostytucję, z naruszeniem ich praw człowieka; podkreśla, że trzeba zwiększyć środki publiczne, zarówno środki finansowe, jak i zasoby ludzkie, co pozwoli podjąć stosowne działania na rzecz grup zagrożonych ubóstwem oraz zająć się sytuacjami, które stwarzają zagrożenie dla dzieci i młodzieży, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz bezdomnych;

27. zauważa, że niezależność ekonomiczna ma kluczowe znaczenie dla kobiet, gdyż umożliwia im wyswobodzenie się z sytuacji przemocy ze względu na płeć; domaga się w związku z tym zapewnienia środków wsparcia i ochrony, które będą wspierać kobiety w takich sytuacjach, przyjęcia kompleksowej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania wszelkim formom przemocy ze względu na płeć i zwalczania ich, dodania przemocy ze względu na płeć do wykazu europejskiego, ratyfikowania przez UE konwencji stambulskiej, a także ratyfikowania jej przez Bułgarię, Czechy, Litwę, Łotwę, Słowację i Węgry; podkreśla, że życie wolne od przemocy ma zasadnicze znaczenie dla uczestnictwa kobiet w rynku pracy, osiągnięcia pełnego potencjału i niezależności finansowej; potępia celową dezinformację na temat narzędzi i inicjatyw służących zwalczaniu przemocy ze względu na płeć w UE; wyraża zaniepokojenie z powodu coraz większego upowszechnienia tej dezinformacji w Europie, co sprawia, że jeszcze trudniejsza jest ochrona kobiet przed przemocą;

28. wzywa państwa członkowskie do zwalczania szkodliwych praktyk takich jak okaleczanie narządów płciowych kobiet, wczesne i przymusowe małżeństwa i tak zwana przemoc w imię honoru, które są szczególnie szkodliwe i ograniczające dla młodych kobiet i dziewcząt;

Wtorek, 5 lipca 2022 r.

29. uważa prostytucję za poważną formę przemocy i wykorzystywania, dotyczącą głównie kobiet i dzieci; wzywa państwa członkowskie, by podjęły szczególne działania w celu zwalczania gospodarczych, społecznych i kulturowych przyczyn prostytucji, tak aby kobiety w sytuacji ubóstwa i wykluczenia społecznego nie stawały się ofiarami takiego wykorzystywania; wzywa państwa członkowskie by podjęły szczególne działania pomagające prostytutkom w reintegracji społecznej i zawodowej;

30. wzywa Komisję do zaproponowania w ramach europejskich funduszy społecznych i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich proaktywnych środków wspierających zatrudnienie kobiet, ułatwianie dostępu do usług socjalnych i rozwój społeczno-gospodarczy na obszarach wiejskich; zachęca państwa członkowskie, aby we współpracy z władzami regionalnymi i lokalnymi ograniczyły ryzyko ubóstwa wśród kobiet na obszarach wiejskich poprzez wzmocnienie ich pozycji i poprawę jakości życia dzięki zapewnieniu wysokiej jakości programów edukacyjnych i wysokiej jakości warunków zatrudnienia, w tym telepracy i godziwych dochodów; wzywa do podjęcia pozytywnych działań zachęcających w szczególności kobiety prowadzące działalność rolniczą do pozostania na obszarach wiejskich, w tym do promowania ośrodków społecznych, które mogą zapewniać doradztwo techniczne i pomoc w utrzymaniu działalności gospodarstw rolnych i pomagać im w przetrwaniu oraz zachęcać młodych ludzi do inwestowania w rolnictwo i hodowlę zwierząt w celu zapewnienia ich długotrwałego przetrwania;

31. podkreśla kluczową rolę wszystkich unijnych funduszy i programów społecznych, w szczególności Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz Funduszu Azyłu, Migracji i Integracji; podkreśla, że za pośrednictwem EFS+ państwa członkowskie i Komisja powinny dążyć do złagodzenia społeczno-gospodarczych skutków kryzysu, zwłaszcza dla kobiet, do zwiększenia liczby zatrudnionych kobiet i udzielenia im pomocy, aby mogły godzić życie zawodowe i osobiste, do zwalczania ubóstwa w kontekście płci, feminizacji ubóstwa i dyskryminacji ze względu na płeć na rynku pracy oraz w edukacji i szkoleniu, jak również wspierania najsłabszych i zwalczania ubóstwa dzieci; wzywa państwa członkowskie, aby w pełni korzystały z funduszy z uwzględnieniem perspektywy płci;

32. podkreśla, że we wszystkich państwach członkowskich należy zintensyfikować krajowe działania służące integracji Romów; wzywa Komisję do propagowania włączenia społecznego, a tym samym zapewnienia udziału romskich dziewcząt i kobiet na wszystkich szczeblach, w tym tych pracujących na szczeblu lokalnym, regionalnym i unijnym; zwraca uwagę, że należy przy tym uwzględniać równość mężczyzn i kobiet oraz koncentrować się na przenoszeniu dobrych praktyk państw członkowskich na poziom Unii;

33. wzywa Komisję i państwa członkowskie do uzupełnienia pomocy finansowej UE programami badawczymi i projektami, które umożliwiają utalentowanym romskim dziewczętom i kobietom korzystanie z kształcenia ustawicznego z myślą o uwolnieniu się od ubóstwa międzypokoleniowego, promowanie ich integracji społecznej i rozwijanie wiedzy w celu poprawy sytuacji społeczności Romów; wzywa państwa członkowskie do wskazania poziomu wsparcia, jakiego potrzebowałyby w celu wdrożenia zalecanych środków na rzecz integracji ludności romskiej;

34. podkreśla, że wzrost ubóstwa kobiet ma ogromny wpływ na całe społeczeństwo; wyraża zaniepokojenie wpływem, jaki wyrze to na ubóstwo dzieci; wyraża w związku z tym zadowolenie z przyjęcia zalecenia Rady (UE) 2021/1004 z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci;

35. podkreśla istotny wkład kobiet w zatrudnienie, kulturę, edukację, naukę i badania naukowe; dostrzega, że warunki życia kobiet zatrudnionych w dziedzinie sztuki i kultury oraz w mikroprzedsiębiorstwach i małych przedsiębiorstwach rolnych i wiejskich poważnie pogorszyły się z powodu zawieszenia działalności gospodarczej i kulturalnej w okresie pandemii;

36. apeluje o uwzględniające aspekt płci podejście do transformacji cyfrowej; apeluje do Komisji o wykorzystanie istniejących programów i finansowania oraz, w razie potrzeby, do udostępnienia dodatkowego finansowania do walki z ubóstwem cyfrowym kobiet, aby wyposażać kobiety w umiejętności niezbędne do bezpiecznego funkcjonowania w środowisku cyfrowym oraz udoskonalić ich umiejętności cyfrowe;

37. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by przeanalizowały bariery dla przedsiębiorczości kobiet, a w szczególności przeprowadziły kompleksową analizę dostępu kobiet do finansowania, co pomoże w eliminacji ubóstwa kobiet w Unii Europejskiej, dzięki umożliwieniu kobietom stawania się przedsiębiorczyniami i założycielkami małych i średnich

Wtorek, 5 lipca 2022 r.

przedsiębiorstw zapewniającymi wkład w dwojaką transformację; zauważa, że przedsiębiorczość kobiet tworzy miejsca pracy, wzmacnia rynek wewnętrzny i ogranicza bezrobocie; zauważa, że ograniczone obciążenia biurokratyczne dla przedsiębiorców usuwają przeszkody, aby umożliwić większej liczbie kobiet zakładanie przedsiębiorstw; podkreśla znaczenie wiedzy na temat przedsiębiorczości i praktycznego doświadczenia nabywanego w szkole; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by promowały wzmocnienie pozycji kobiet dzięki kształceniu, szkoleniom zawodowym i uczeniu się przez całe życie; apeluje w szczególności o większe promowanie przedmiotów STEM oraz umiejętności cyfrowych, w dziedzinie sztucznej inteligencji i wiedzy finansowej w celu walki z utrzymującymi się stereotypami edukacyjnymi oraz dopilnowania, aby więcej kobiet trafiało do tych sektorów i przyczyniało się do ich rozwoju;

38. apeluje do państw członkowskich o dopilnowanie, by nowa polityka fiskalna, obejmująca opodatkowanie z wyraźnym uwzględnieniem aspektu płci, była ukierunkowana na zwalczanie i eliminowanie nierówności społeczno-ekonomicznych i nierówności płci we wszystkich ich wymiarach⁽²⁵⁾; wzywa państwa członkowskie do unikania dyskryminacji ze względu na płeć w ich polityce podatkowej oraz do zniesienia podatku VAT od artykułów sanitarnych dla kobiet, który w niewspółmierny sposób zagraża godności kobiet o niższych dochodach, a tym samym do zapewnienia wszystkim kobietom dostępu do tych podstawowych produktów;

39. wzywa państwa członkowskie, aby uwzględniły problematykę płci przy reformie systemów emerytalnych i dostosowywaniu wieku emerytalnego i wzięły pod uwagę różnice między modelami pracy kobiet i mężczyzn, łącznie z wszystkimi praktykami dotyczącymi nieodpłatnego zatrudnienia, uwzględniając większe ryzyko dyskryminacji kobiet na rynku pracy, w szczególności kobiet starszych; wzywa państwa członkowskie do podjęcia konkretnych działań, aby zwalczać zagrożenie ubóstwem kobiet starszych i emerytowanych – ze względu na starzenie się społeczeństwa i odsetek starszych kobiet znajdujących się w niekorzystnej lub trudnej sytuacji – oraz zapobiegać mu; wzywa państwa członkowskie do włączenia rekompensaty za nieodpłatną pracę opiekuńczą do ich systemów emerytalnych, na przykład poprzez zaliczanie opieki do okresów składkowych lub inne środki dodawane do emerytury opiekuna, niezależnie od tego, czy opieka jest świadczona na rzecz dzieci małoletnich, osób starszych czy osób chorych lub z niepełnosprawnością, przy jednoczesnym zachęcaniu mężczyzn do zajęcia się opieką;

40. wzywa Komisję, by powstrzymała się od promowania jakichkolwiek zaleceń politycznych, które prowadziłyby do nasilenia niepewności stosunków pracy, deregulacji godzin pracy, obniżenia wynagrodzeń, ataku na rokowania zbiorowe lub prywatyzacji służb użyteczności publicznej oraz systemów zabezpieczenia społecznego;

41. z zadowoleniem przyjmuje trwające negocjacje dotyczące przyjęcia dyrektywy w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii Europejskiej; wzywa instytucje UE do przyjęcia unijnych ram sprzyjających ustanowieniu lub dostosowaniu minimalnego wynagrodzenia w poszczególnych krajach na podstawie m.in. krajowego koszyka towarów i usług po cenach realnych, obejmującego m.in. odpowiednie mieszkania, zdrową i zrównoważoną żywność, odzież, zrównoważony transport i energię, zdrowie i opiekę oraz zasoby umożliwiające obywatelom znaczący udział w społeczeństwie, kulturze i edukacji, co zapewniłoby godny poziom życia, który częściowo pomógłby zmniejszyć ubóstwo pracujących, w szczególności w przypadku kobiet; domaga się sprawiedliwych i odpowiednich wynagrodzeń minimalnych w państwach członkowskich, jako koniecznego zabezpieczenia, jako koniecznej gwarancji w celu zapewnienia sprawiedliwszego podziału wynagrodzeń i zagwarantowania płacy minimalnej chroniącej kobiety i mężczyzn na rynku pracy; jest zdania, że stworzenie ram minimalnego wynagrodzenia należy osiągnąć i utrzymać za pomocą jasnych zasad, przejrzystych procedur i skutecznych praktyk, z wykorzystaniem kryteriów i wskaźników przewodnich, aby ocenić adekwatność, przy udziale m.in. organów doradczych oraz przy zaangażowaniu partnerów społecznych;

42. wzywa państwa członkowskie do ambitnego wdrażania europejskiej gwarancji dla dzieci i dyrektywy w sprawie przejrzystości wynagrodzeń, a także przyszłej dyrektywy w sprawie minimalnych wynagrodzeń i zalecenia w sprawie dochodu minimalnego;

43. ubolewa, że w ujęciu ogólnym uwzględnianie aspektu płci nie zostało jeszcze zastosowane w całym budżecie UE, jak wskazał Europejski Trybunał Obrachunkowy, oraz domaga się pilnego odwrócenia tej sytuacji; podkreśla, że uwzględnianie aspektu płci musi być stosowane na wszystkich szczeblach cyklu polityki i musi opierać się na wiarygodnych danych; podkreśla znaczenie wdrażania sporządzania budżetu z uwzględnieniem aspektu płci, w tym we wszystkich programach w budżecie na 2022 r., aby osiągnąć równość płci i wyeliminować ubóstwo kobiet; wzywa w tym kontekście Komisję, by przyspieszyła, w ścisłej współpracy z Parlamentem, wprowadzenie skutecznej, przejrzystej i kompleksowej metodyki

⁽²⁵⁾ Sprawozdanie Departamentu Tematycznego Parlamentu ds. Praw Obywatelskich i Spraw Konstytucyjnych z kwietnia 2017 r. pt. „Gender equality and taxation in the European Union” [Równość płci a opodatkowanie w Unii Europejskiej].

Wtorek, 5 lipca 2022 r.

pomiaru odpowiednich wydatków związanych z płcią, jak przewidziano w porozumieniu międzyinstytucjonalnym z 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa ⁽²⁶⁾, w celu wykazania wymiernych rezultatów w odniesieniu do budżetu na 2022 r. oraz z myślą o rozszerzeniu metodyki na wszystkie programy ujęte w wieloletnich ramach finansowych;

44. zwraca uwagę, że mechanizm zdolności fiskalnej UE wymaga ewentualnie przeglądu obecnego zarządzania gospodarczego i społecznego, tak aby zmniejszyć nierówności i ubóstwo kobiet oraz osiągnąć równouprawnienie płci; domaga się spójności zarządzania gospodarczego i społecznego z osiągnięciem celów równouprawnienia płci i w związku z tym eliminacji ubóstwa kobiet;

45. wzywa Radę, by utworzyła specjalny skład ds. równouprawnienia płci w celu wdrożenia wspólnych i konkretnych środków w odpowiedzi na wyzwania w obszarze praw kobiet i równouprawnienia płci, a także w celu zadbania o to, by kwestie równości płci były omawiane na najwyższym szczeblu politycznym;

46. wzywa Komisję i państwa członkowskie do przeanalizowania nierównego wpływu inflacji i podwyżek cen energii w aspekcie płci wywołanych w kontekście wojny Rosji z Ukrainą oraz do uwzględnienia tego przy wdrażaniu środków mających na celu złagodzenie tego wpływu na najbiedniejszych;

47. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

⁽²⁶⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.